

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 20. maaliskuuta 2019
(OR. en)

XT 21014/19

BXT 15
CO EUR-PREP 10

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamista Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä koskevaan sopimukseen liittyvä väline

Valtuuskunnille¹ toimitetaan ohessa edellä mainittu väline. Tekstistä on sovittu neuvottelijoiden tasolla, pääministeri May ja Euroopan komission puheenjohtaja Juncker hyväksyivät sen Strasbourgissa 11. maaliskuuta 2019, ja Euroopan komissio antoi tekstille hyväksyntänsä samana päivänä.

¹ SEU 50 artiklan mukaisen ilmoituksen jälkeen eroavaa jäsenvaltiota edustava Eurooppa-neuvoston tai neuvoston jäsen ei osallistu kyseistä jäsenvaltiota koskevien asioiden käsittelyyn eikä sitä koskevien päätösten tekemiseen Eurooppa-neuvostossa tai neuvostossa.

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamista Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä koskevaan sopimukseen liittyvä väline**Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta:**

Toistavat haluavansa luoda tulevan kumppanuuden, joka on niiden yhteiset globaalit haasteet huomioon ottaen mahdollisimman tiivis ja vahva, ja korostavat sitoutuvansa aloittamaan välittömästi erosopimuksen allekirjoittamisen jälkeen valmistelut sen varmistamiseksi, että tulevaa suhdetta koskevat neuvottelut voidaan aloittaa mahdollisimman pian sen jälkeen, kun Yhdistynyt kuningaskunta on eronnut Euroopan unionista.

Muistuttavat Eurooppa-neuvoston ja Euroopan komission puheenjohtajien sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan pääministerin välillä 14. tammikuuta 2019 käydystä kirjeenvaihdosta ja siinä esitetyistä selvennyksistä.

Muistuttavat, että osapuolet eivät halua, että Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevaan pöytäkirjaan perustuva varajärjestely tulee sovellettavaksi, ja että mikäli niin kävisi, se merkitsisi kummankin osapuolen kannalta epäoptimaalisia kauppajärjestelyjä, minkä vuoksi osapuolten tarkoituksena on korvata Pohjois-Irlantia koskeva varajärjestely myöhemmin tehtävällä sopimuksella sen varmistamiseksi, että Irlannin saarella voidaan pysyvästi välttää tiukka rajavalvonta, unionin sisämarkkinoiden eheyttä ja Yhdistyneen kuningaskunnan alueellista koskemattomuutta täysin kunnioittaen.

Korostavat, että Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevaa pöytäkirjaa tarkastellaan säännöllisesti uudelleen, jotta osapuolet voivat pohtia, onko se edelleen tarpeellinen vai voitaisiinko sen soveltaminen osittain tai kokonaan lopettaa.

Muistuttavat, että siirtymäkauden päätyttyä kaikki erosopimuksen 5 artiklan sekä Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 2 artiklan 1 kohdan ja 20 artiklan noudattamista koskevat riidat käsitellään erosopimuksen 167–181 artiklassa vahvistetun riitojenratkaisumenettelyn mukaisesti.

Toteavat, että tässä välineessä esitetään valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen 31 artiklassa tarkoitettulla tavalla selkeästi ja yksiselitteisesti, mitä erosopimuksen osapuolet ovat sopineet tietyissä erosopimuksen määräyksissä, Irlantia/Pohjois-Irlantia koskeva pöytäkirja mukaan lukien. Sen vuoksi kyseessä on viiteasiakirja, jota on käytettävä, jos erosopimuksen täytäntöönpanossa ilmenee ongelmia. Tästä syystä välineellä on oikeudellisia vaikutuksia ja se on luonteeltaan sitova.

A. EROSOPIMUKSEN 5 ARTIKLAN JA IRLANTIA/POHJOIS-IRLANTIA KOSKEVAN PÖYTÄKIRJAN 2 ARTIKLAN 1 KOHDAN OSALTA

Neuvottelut tulevasta sopimuksesta ja pöytäkirjan korvaaminen osittain tai kokonaan

1. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta palauttavat mieliin, että ne ovat sitoutuneet varmistamaan täydellisen keskinäisen kunnioituksen hengessä ja vilpittömin mielin, että erosopimuksesta johtuvat velvoitteet pannaan täytäntöön.
2. Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan, jäljempänä 'pöytäkirja', johdanto-osassa todetaan, että "unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan tarkoituksena on korvata Pohjois-Irlantia koskeva varajärjestely myöhemmin tehtävällä sopimuksella, jossa otetaan käyttöön vaihtoehtoisia järjestelyjä sen varmistamiseksi, että Irlannin saarella voidaan pysyvästi välttää tiukka rajavalvonta", unionin sisämarkkinoiden eheyttä ja Yhdistyneen kuningaskunnan alueellista koskemattomuutta kunnioittaen.
3. Pöytäkirjan 2 artiklan 1 kohdassa määrätään velvoitteesta, jonka mukaan unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta "pyrkivät parhaansa mukaan tekemään viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2020 sopimuksen, jolla tämä pöytäkirja korvataan osittain tai kokonaan".

4. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta katsovat, että esimerkiksi järjestelmällinen kieltäytyminen vastapuolen ehdotusten tai etujen huomioon ottamisesta olisi ristiriidassa niille pöytäkirjan 2 artiklan 1 kohdan ja erosopimuksen 5 artiklan nojalla kuuluvien velvoitteiden kanssa.
5. Pöytäkirjan 2 artiklan 1 kohtaan perustuvan velvoitteensa mukaisesti unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta aloittavat tulevaa suhdettaan koskevat neuvottelut mahdollisimman pian sen jälkeen, kun Yhdistynyt kuningaskunta on eronnut Euroopan unionista. Kyseisten neuvottelujen käyminen olisi asetettava ensi sijalle, ja toimia olisi tehostettava, jos neuvotteluja ei saada päätökseen vuoden kuluessa Yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta.
6. Jotta nämä viralliset neuvottelut voidaan käynnistää nopeasti ja edetä niissä, unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta sitoutuvat marraskuussa 2018 antamansa poliittisen julistuksen 141–143 kohdan mukaisesti aloittamaan valmistautumisen neuvotteluihin välittömästi erosopimuksen allekirjoittamisen jälkeen, muun muassa perustamalla omat neuvottelurakenteensa ja keskustelemalla logistisista järjestelyistä. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat sen vuoksi sitoutuneet pyrkimään nopeasti sellaiseen myöhemmin tehtävään sopimukseen, jolla vahvistetaan vaihtoehtoiset järjestelyt 31. joulukuuta 2020 mennessä, jotta varajärjestelyä ei tarvitsisi ottaa käyttöön.
7. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta sopivat edelleen perustavansa välittömästi erosopimuksen ratifioinnin jälkeen neuvottelulinjan, jotta tullia ja tavaroita koskevan sääntelyn yhdenmukaistamista koskevat pöytäkirjan osat² voidaan korvata vaihtoehtoisilla järjestelyillä. Tämän poliittista julistusta täydentävässä yhteisessä lausumassa mainitun neuvottelulinjan yhteydessä tarkastellaan muun muassa tulliyhteistyöhön liittyviä kokonaisvaltaisia järjestelyjä, helpottavia järjestelyjä ja teknologioita. Koska vaihtoehtoisia järjestelyjä koskeva neuvottelulinja on osa yleistä neuvottelurakennetta, siinä voidaan ottaa huomioon tulevaa suhdetta koskevien laajempien neuvottelujen eteneminen erityisesti tavaroita koskevan sääntelyn ja tullin osalta.

---

² Pöytäkirjan 6–10 artikla.

8. Poliittisen julistuksen 147 kohdan mukaisesti osapuolet kutsuvat koolle korkean tason konferenssin vähintään joka kuudes kuukausi alkaen päivästä, jona Yhdistynyt kuningaskunta eroaa unionista, kartoittaakseen edistymistä ja sopiakseen keskenään niin pitkälle kuin mahdollista seuraavista toimista. Sen varmistamiseksi, että myöhemmin tehtävä sopimus voi tulla voimaan siirtymäkauden loppuun mennessä, unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta katsovat, että on tärkeää arvioida vaihtoehtoisissa järjestelyissä edistymistä kaikissa korkean tason konferensseissa, tulevaa suhdetta koskevan laajemman etenemisen ohella. Yhdistynyt kuningaskunta voi tämän arvioinnin perusteella pöytäkirjan 3 artiklan mukaisesti pyytää siirtymäkauden pidentämistä, jotta saadaan lisää aikaa tulevan suhteen ja myöhemmin tehtävän sopimuksen viimeistelyyn.
9. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta sopivat myös, että jommankumman osapuolen pyynnöstä voidaan välittömästi ja lyhyellä varoitusajalla kutsua koolle ylimääräisiä korkean tason konferensseja, jotta voidaan nopeasti puuttua mahdollisiin aineellisiin esteisiin, jotka voisivat viivästyttää etenemistä tai vaarantaa sen.
10. Myöhemmin tehtävä sopimus, jolla korvataan tullia ja tavaroita koskevan sääntelyn yhdenmukaistamista koskevat pöytäkirjan osat, voisi olla joko erillinen sopimus tai osa tulevaa suhdetta koskevaa laajempaa sopimusta tai sopimuksia, laajempien neuvottelujen etenemisestä riippuen. Vaihtoehtoisissa järjestelyissä, joilla pöytäkirja korvataan osittain tai kokonaan pöytäkirjan 2 artiklan mukaisesti, ei tarvitse toistaa pöytäkirjan määräyksiä missään muodossa, kunhan sen perimmäiset tavoitteet täyttyvät edelleen. Jos sopimus on laajempien neuvottelujen viivästymisen vuoksi tehtävä erikseen, osapuolet pyrkivät siihen, että se saadaan aikaan hyvin nopeasti siirtymäkauden päättymisen jälkeen, osapuolten oikeusjärjestyksiä täysin kunnioittaen.
11. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta sopivat, että heti kun vaihtoehtoisia järjestelyjä koskevat neuvottelut on saatu päätökseen molempia osapuolia tyydyttävällä tavalla, tulos saatetaan voimaan myöhemmin tehtävällä sopimuksella. Myöhemmin tehtävää sopimusta, jolla vaihtoehtoiset järjestelyt saatetaan voimaan, aletaan soveltaa mahdollisimman pian sen allekirjoittamisen jälkeen, tarvittaessa väliaikaisesti, sovellettavien oikeudellisten kehysten ja voimassa olevan käytännön mukaisesti.

12. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat yhtä mieltä siitä, että olisi ristiriidassa niiden erosopimuksen 5 artiklaan ja pöytäkirjan 2 artiklan 1 kohtaan perustuvien velvoitteiden kanssa, jos jompikumpi osapuoli pyrkisi soveltamaan pöytäkirjaa rajoittamattoman ajan. Jos unioni tai Yhdistynyt kuningaskunta katsoo, että toinen osapuoli toimii tällä tavoin sen jälkeen kun pöytäkirjan soveltaminen on alkanut, se voi käyttää erosopimuksen 167–181 artiklassa vahvistettua riitojenratkaisumenettelyä.
13. Jos syntyy erosopimuksen 5 artiklaan tai pöytäkirjan 2 artiklan 1 kohtaan liittyvä riita, unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta aloittavat välittömästi neuvottelut sekakomiteassa. Ne pyrkivät ratkaisemaan riidan hyvissä ajoin, jotta päästäisiin yhteisesti sovittuun ratkaisuun. Helpottaakseen tällaisen ratkaisun löytymistä kumpikin osapuoli perustelee kantansa kirjallisesti ja vastaa kirjallisesti toiselle osapuolelle.
14. Riitojenratkaisumenettelyssä välimiespaneelin ratkaisu, jossa se toteaa osapuolen pyrkivän soveltamaan pöytäkirjaa rajoittamattoman ajan, sitoo unionia ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa. Jos osapuoli jatkuvasti laiminlyö ratkaisun noudattamisen ja siten erosopimukseen perustuvien velvoitteidensa noudattamisen, sille voidaan määrätä väliaikaisia korjaavia toimenpiteitä. Vahinkoa kärsineellä osapuolella olisi viime kädessä oikeus yksipuolisesti ja oikeasuhteisesti keskeyttää erosopimukseen (toisen osan määräyksiä lukuun ottamatta) perustuvien velvoitteidensa noudattaminen, pöytäkirjan määräykset mukaan lukien. Tällainen keskeytys voi jäädä voimaan siihen asti, että rikkomiseen syylistynyt osapuoli toteuttaa tarvittavat toimenpiteet välimiespaneelin ratkaisun noudattamiseksi.

B. POHJOIS-IRLANTIA KOSKEVIEN SUOJATOIMIEN OSALTA

15. Pöytäkirja ei millään tavoin vaikuta tai korvaa vuoden 1998 sopimuksen määräyksiä. Se ei muuta mitenkään vuoden 1998 sopimuksen II osassa määrättyjä järjestelyjä, joiden mukaan pohjoisen ja etelän välisen yhteistyön osa-alueet kuuluvat Pohjois-Irlannin täytäntöönpanoelimen ja Irlannin hallituksen ratkaistaviksi niiden toimivallan rajoissa.
16. Pöytäkirjan 15 artiklan 5 kohdan mukaisesti kaikki pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvat uudet unionin säädökset, joilla ei muuteta eikä korvata mitään pöytäkirjan liitteissä lueteltua unionin säädöstä, edellyttävät Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksyntää sekakomiteassa ennen kuin ne voidaan lisätä asiaa koskevaan pöytäkirjan liitteeseen.
17. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta vahvistavat, että pöytäkirja ei estä Yhdistynyttä kuningaskuntaa mahdollistamasta Pohjois-Irlannin täytäntöönpanoelimen edustajien osallistumista Yhdistyneen kuningaskunnan valtuuskunnan osana sekakomiteaan, Irlantia ja Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan täytäntöönpanoon liittyviä kysymyksiä käsittelevään komiteaan tai neuvoa-antavaan yhteiseen työryhmään Pohjois-Irlantiin välittömästi liittyvien asioiden osalta.

C. EROSOPIIMUKSEN 184 ARTIKLAN OSALTA

18. Erosopimuksen 184 artiklan ainoa tarkoitus on asettaa unionille ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle velvoite pyrkiä parhaansa mukaan neuvottelemaan niiden tulevaa suhdetta koskevat sopimukset, joten siinä ei määrätä tällaisten sopimusten alueelliseen soveltamisalaan liittyvistä velvoitteista. Näin ollen kyseisen määräyksen perusteella ei synny velvollisuutta tai olettaa, että tällaisilla sopimuksilla olisi sama maantieteellinen soveltamisala kuin se, josta määrätään erosopimuksen 3 artiklassa.